

ELŐZMÉNYSZÁM:

HÍRLEVELEK:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEK:
Egy évre 20 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

IRÁRTEREK:
4-hasábos pótkor egyenesen 80 fill.
minden kövődésnél 26 fillér.

Nyitólár száma 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Szerda, december 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veszelekek: A diploma-tenger.**
- A képviselőház ülése.**
- A pótlékok utalványozása.**
- Negyvenezer korona alapítvány.**
- A politika eseményei.**
- Főkapitány és szabósegéd.**
- Megbírásgolt amerikaiak.**
- Egy aradi kereskedő letartóztatása.**
- Szocialista mozgalmak.**
- Orosz Jánosné szabadiában.**
- A park-bizottság a tanács ellen.**
- A kiarányos és a dohánykertész.**
- Tárca: A gyilkos. Irta: Lovik Károly.**
- Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esodái.**
Irta: Lagerlöf Zelma.

A diploma-tenger.

Arad, december 22

Ha a minden komoly cél nélkül folyó, meddő politikai viták megbénítják is a nemzet haladását, a gazdasági fejlődést, ez bizonyára nem ok arra, hogy e fásultságban, a parlament semmittevését követve, figyelem nélkül hagyunk elfutni magunk előtt egyes tüneteket, a melyek, ha nem is olyan szörnyen és kegyetlenül aktuálisak, mint az obstrukció, de nagy veszedelmét rejtik az országnak.

Ez a nagy veszedelem, a diploma-tenger. A tenger, a mely el fogja árasztani a magyar társadalom nagy részét. A hőmpölygését látjuk azokból a számadatokból, melyek azt mutatják, hogy az idén is, mint folyton, egyre emelkedik a főiskolai hallgatók száma.

Megdöbbentő arányban növekedik ez a szám: ötszázzal, holott már az előző tanévben is 11,349-en voltak a főiskolai hallgatók, tehát annyian, hogy ez a mi országunk már sem, jövőre pedig még kevésbé tud eltartani annyi urat, amennyi így neveltetik.

Talán hozzátehetjük mindjárt, hogy az urak nagy része nem is valami alapos tanulmányok után szerzi el a diplomákat. Hiszen, nem szólva a tiz jogakadémia 1856 hallgatójáról, a többi főiskolai ifjú két egyetemen van összezsúfolva, 6551 a budapestin, 1923 a kolozsvárin. Ami azt mutatja, hogy immár a kolozsvári egyetem is túl van zsúfolva. A budapestinek képtelen túltömöttsége még éppenséggel tarthatatlan már régóta. Ezt talán nem kell bizonyítani. Mindenki tudja, hogy a főváros egyetemi ifjai milyen eredményre jutnak a tanulással.

De azért a harmadik egyetem kérdése, a főiskolai ifjuság megosztása, nem tekintetik aktuális kérdésnek. Tudják a kormányok, hogy sürgős, kimondották ezt a leghivatottabb férfiak már husz év előtt, azonban ez még nem állapítja meg nálunk az aktuálitást.

Persze jó volna, ha a kultuskérdésekben is volna nálunk erélyes közvélemény, amely megmondaná, hogy követeli az egyetemi oktatás decentralizációját egészséges, helyes alapokon, a tanítás intenzívebbé tételével és a követelmények szigorításával, ami egyszersmind e tul-

tengő létszám üdvös esökkenését is maga után vonná.

Mert tarthatatlan az, hogy mérték nélkül megsokasodjanak egy társadalomban azok a diplomák, melyek után a társadalom nem képes megélhetést adni. És ilyenek ma általában az orvosi, mérnöki és még inkább az ügyvédi oklevelek. A főiskolákat végző urak számára nincs már elég hely az állami és közigazgatási hivatalokban és hiányzik a megélhetési alap sok ezer intelligens embernél, akik aztán a proletárok legnagyobb fajtáját szaporítják.

Viszont a gyakorlati pályákon, az ipar, a kereskedés terén pedig hiány van a képzett intelligens erőkből, kivált ha az okvetlenül bekövetkező jövő fejlődést tartjuk szem előtt. Azt, hogy Magyarországnak ki kell küzdenie a maga teljes önállóságát és föl kell emelnie azon másokra nem utalt államok sorába, melyek közül akárhány nem rendelkezik az önállóság oly föltételeivel, mint éppen mi, ha szellemi és anyagi téren pótoljuk a mulasztásokat.

Sok a mulasztásunk és így végtelen sok a teendő is, ami arra utalja az állami élet minden tényezőjét, hogy dolgozzék hazafiasan és értékesen. Hogy mindenki szem előtt tartsa az ország állami és gazdasági teljes függetlenségének nagy célját, amelynek kiküzdését impozánsul követeli ma az egész közvélemény.

§§

A gyilkos.

Irta: Lovik Károly.

Az asszony csupa ideg volt, homlokán a vékony kék ér nyugtalanul lüktetett s az ajka untalan kicserepedett, míg a férfi csendesen olvasgatott a terraszra kitett tengerparti kosárban. Jómódu emberek voltak, ez nemcsak a tengerparti kosárról, hanem a lakásról is látszott, amelynek ezüst tárgyai, régi festmények, sárgaréz veretes butorai átverődtek az ablakok kristálytábláin. A villa egyszerű, de nagyon csinos volt, kettős fedélült rajta, mint a régi kastélyokon, míg az áttört függönyök, a sárga faredőnyök, az izzólámpák és a ház mellett álló kis voiturette az új idők hirdették. A kertben tiszta vászonnadrágban, komoly arccal egy nagy kalapos kertész locsolgatott, odébb a foxterrierek ugráltak. Minden tiszta és rendes volt, mintha most fényezték volna be.

A terraszon ülő pár, mint látható, párbeszédet szakított félbe. Nyilvánvaló volt, hogy a férfi hagyta abba, udvariasan elvágta a vitaközvetést s kezébe véve az ujságot, nyugodtan olvasgatott. Az asszony azonban ideges volt, mint a ndesen, akármily csekélységről volt szó. Most is apróságokról beszéltek, az asszony szemrehányást tett a férjének, amiért csak kutyákkal és lovakkal tud foglalkozni, a férfi pedig azt vitatta, hogy a kutyákban és lovakban több jeilem van, mint az emberekben. Az emberek ugyanis mind hiúk, tartotta, az állatok ellen-

ben őszinték. Hiu az egyik ember a szépsége, a másik a vallására, a harmadik a ravaszságára, a negyedik a dányéire, az ötödik a gyermekre, sőt olyan is van, aki a gazsággal bívalkodik. Az asszonyt mindig felizgatta az ilyen fejtegetés, mert meg volt róla győződve, hogy az ura ingerkedik vele. A férje, úgy vélte, kitalálja ezeket a dolgokat, hogy mentegesse végtelen szárazságát és örökös kynológiai érdeklődését. Egyszeresen meg is mondta neki, hogy unalmas embernek tartja s maga se tudja, miért szereti. A férfi ilyenkor nevetett s megismogatta szép fekete szakállát, amely, mint a sötét acélpenge, csillogott.

— Egyébként — szólalt meg egyszerre Ilenczi — be fogok önnek mutatni egy érdekes embert, akihez, ha megunt, férjhez mehetne. Most jut ugyanis az eszembe, hogy reggel találkoztam Marjai főhadnaggyal.

Az asszony idegesen kapta föl a fejét.
— Hagyjon nekem békét ezekkel a novellákkal! Marjai főhadnagy — ez már előre is úgy hangzik, mint egy elbeszélés címe; a főhadnagy összetör minden szívet s aztán lelövi az asszony férjét. Alapjában pedig Marjai főhadnagy nem vágja le a körmeit és késsel eszi a halat.

A férfi mosolygott.
Marjai főhadnagy kivétel a szabály alól. Marjai agyonszurta a feleségét, ki őt megcsalta. Az asszony meglepetve nézett urára.
— Ez az a Marjai, akiről az ujságok annak

idején annyit írtak? Azt mondják, hogy az udvariót is lelőtte?

— A házi barát csak úgy szabadult meg, hogy egy szekrénybe bujt s nem engedte az ajtót kinyitni.

— Érdekes ember — szól az asszony. — Ez, lássa, őszintén véleményt mondott. Itt lakik? Ilenczi kinézett a kosárból.

— Éppen erre jön. Vagyok vele olyan jó viszonyban, hogy főhivhatom. Egy itt szolgáltunk Krakkóban.

Tíz perc múlva Marjai főhadnagy, egy nyurga, angol bajszu ur beállított a szobába. Nem volt egyenruhában, a hadseregétől az emlékeztetés után megvált s ma már alig valami sejtette az egykori katonát. Egyszerűen, de választékosan volt öltözve, csak néhány ékszer hordott, aprót és izléseset s igen értékeset. Modorán bizonyos öntudat ömlött el s tekintetében is volt valami követelő, mint azoké, akik tudják, hogy valamik s megkívánják, hogy a világ is tudomást vegyen róla. Nála az okot rá egykori gyilkossága adta, azóta, hogy az eset megtörtént, az előbbi udvarias ember követelőző lett, furdótt a népszerűségben s lenézett mindenkit, aki nem képes rá, hogy feleségét ieszurja.

Meghajlott az asszony előtt s helyet foglalt az egyik angol székből. Látszott, kíváncsi rá, vajjon Ilencziné tudta e, hogy kivel beszél. Mikor az asszony megmondta, hogy már halotta a híret, elmosolyodott, mint a művész, ha előző esti sikeréről beszélnek és megelé-

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 22.

Mára ismét két ujoncjavaslat van napi-rendre kitűzve és mára várták az ujonclétszám-ról szóló törvényjavaslat általános vitájának befejezését.

Lassan gyülekeznek a honatyák, még lassabban a karzat. Ugylátszik nagyon megcsapant az érdeklődés az obstrukció iránt, hogy még végső sóhajtsát ellesni sem jön közönség.

Pedig a várt esemény bekövetkezett. Ráth Endre rövid felszólalása után az ujonclétszámjavaslat általános vitáját kezdték. Nyiry honvédelmi miniszter hatalmas, erőteljes záróbeszédet mondott, kemény vádakát hangoztatva az obstruálók felé. Nyilatkozott a póttartalék behívásának szükségéről, s a nemzeti engedményekről. Beszéde nagy, mély hatást tett.

A Polónyi körül való harc egyes csatái a mai ülésre is átnyultak. Az ülés végén Berzeviczy kultuszminiszter önérzetes beszéddel védte meg a tudományegyetem jogi fakultásának tanárait Olay Lajos tegnapi támadásaival szemben. Részletes tudósításunk alább következik:

A képviselőház ülése december 22-én.

— Kezdeté d. e. $\frac{1}{4}$ 11 órákor. —

Elnök: Jakabffy Imre.

Jegyzőkönyv felolvasása, irományok előterjesztése zavartalanul, vita nélkül perog le s már-már reményre fakadnak a bizakodók, hogy egész csendben és simán fog elmúlni az általános vita befejezése, a mikor a jegyző kikiáltja Ráth Endre nevét s a Kossuth-párt ifju tagja feláll, hogy mint az utolsó szónoka az általános vitának, beszéljen.

(Az utolsó szónok.)

Ráth Endre: Röviden szólal csak fel. Mint a Kossuth-párt tagja aláveti magát pártja határozatának. Csak az ujoncjavaslatok elleni válsárgyelt kövessé adja elő és a honvédelmi miniszter figyelmét irányítja Erdély felé, a hová katonai nevelőintézetet kellene elhelyezni. A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök: Szólásra senki sincs több följegyezve. Kíván-e valaki még a napirendhez szólani? — Senki. — Akkor a vitát bezárom.

Az első szótóra tehát elérkezünk. A jobb-

oldal éljenzésbe tör, a Szederkényi-párt pár embere nem mozdul.

(A honvédelmi miniszter zárószavai.)

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter: Az egyes megjegyzésekre s a vita során elhangzott észrevételekre reflektálni óhajtok. Ami Ráth Endre figyelmeztetését illeti, azt megvalósítani szólnak is óhaja. Biztosítja az egész Házat, hogy nincs számottevő tagja a véderőnek, a ki nem élne abban a meggyőződésben, hogy a hadsereg a köznek szeretetében áll és szülő nagyon kéri a Házat, támogassák őt abban a törekvésben, hogy a katonaságot mentül közelebb hozza a polgári társadalomhoz. (Élénk általános helyeslés.) A maga részéről mindent megtesz majd, hogy semmiféle felekezeti vagy nemzetiségi sürülők a hadseregben ne legyenek. (Általános élénk helyeslés.) Polemizál azután az egyes szónokokkal és cáfolja a hamis adatokon alapuló megjegyzéseket, így Lengyel Zoltán adatait a magyar tiszteknek magyar ezredékre való helyezéséről, az pedig egyszerűen ráfogás, hogy a katonai hatóság száz magyar honos tisztet rábírt, hogy osztrák honossá legyen. Ellenben az igaz, hogy 1902-ben 44 magyar honos tiszt önként — mert hisz ebbe katonai hatóság belső nem avatkozhatik — osztrák állampolgárrá lett, de ugyanakkor 45 osztrák tiszt kérés és kapta meg a magyar honosságot. Tehát még nyertünk egy embert.

A póttartalékosok igénybevételéről a következőket mondja: Ujoncok nincsenek megszavazva s ha most rögtön meg is szavazzák, március közepe előtt bajosan lehet őket bevinni, de még akkor is a legkezdetelegesebb kiképzés is egy időbe beletelik. Tekintve pedig azt, hogy a balkán félszigeten olyanok a zavarok, hogy készen kell lennünk mindenre, a hadsereget nem lehetett így hagyni s a hadvezetőség nem veheti magára a felelősséget, hogy sz egész 1903-iki ujonclétszám pótlásáról ne gondoskodjék. (Élénk helyeslés jobbról.) Avagy hagyjuk harc-képességében meggyöngyülve a hadsereget és várjuk, míg a szomszédokból a lángok ide átcsapnak? Szólok bevalija, hogy a hadvezetőség nagyon idegenkedett a póttartalék behívásától, de nincs más mód rája. Szólok figyelmeztette egy hónappal ezelőtt a Házat minde bekövetkezhet bajokra, ha akkor meghallgatták volna, akkor most a póttartalékosok behívására nem volna szükség. (Ugy van! jobbról.) És az urak a tulajdonon még most is feletatják ezt az obstrukciót! Pedig ez nem csekély dolog: 4000 póttartalékos behívása, ezeknek 70%-a családapára és ilyen munkaerőt kell imé hivatásától visszatartani, mert az ország elsőrendű érdekei megkövetelik. A kormány mindent, a mi eny-

hitő, meg akart tenni és ezért csak fegyvergyakorlatra hívták egybe a póttartalék három legfiatalabb évfolyamát s ezeket mindaddig igénybe kell vennie, míg az 1903-iki ujoncok be nem vonulnak, mentül tovább húzzák az ujoncjavaslatok megszavazását, annál tovább kell a póttartalékot behívni. Az ősi szabadságszolgálatok is meg vannak fenyegetve, még nem mondhatja szülő pozitíve, de azt hiszi, az altiszteket tovább kell majd pár héttel benntartani. Ime az obstrukciónak gyönyörű eredménye. (Zaj a Szederkényi-párt padjain, zajos ugyanazas jobbról.) Ez újabb közreható tényező arra, hogy e fegyver alkalmazhatatlanságát bizonyítsa. A közvélemény élénken el is ítéli az egész obstrukciót, csak az a pár ember, aki folytatja, üz struc-politikát, nem akarja meghallani, amit a közvélemény most mond. Rámutat az obstrukció minden téren okozott káraitra. Magyarországon az obstrukció alkalmazása a legveszedelmesebb fegyver. Mert hátha akadnak majd olyanok, akik a szentnek tartott állameszme ellen akarnak az obstrukció fegyverével élni, nem a tulajdon urai lesznek e az első, a kik a házszabályok megszigorítását kéri? (Tiltakozása Szederkényi párt padjairól.)

Beszéde végén kéri a Házat, hogy az ellenindítványok elvetésével szavazza meg a javaslatot. Holó ellenindítványára tesz ezután egy pár szürös megjegyzést és isméteiten kéri a Házat, hogy sürgősen szavazza meg a javaslatot. (Zajos tetszés és éljenzés jobbról.)

(Az előadó zárószava.)

Münnich Aurél előadó mondja el ezután néhány megjegyzését. Konstatálta, hogy a javaslat tulajdonképpen meg sem volt támadva, mert hiszen ez formális javaslat. A mi ellenargumentumot felhoztak, arra szülő a vita során rögtön megtette megjegyzéseit. A honvédelmi miniszter mostani nagyhatású beszéde után fölösleges, hogy a maga részéről is bármiféle reflexi óba bocsátkozzék. Csatlakozik a honvédelmi miniszter által előadottakhoz s kéri a Házat, szavazza meg sürgősen a javaslatokat. (Helyeslés jobbról.)

(Személyes ügy.)

Polónyi Géza személyes kérdésben kér szót, részint, hogy feleljen arra a válasza, a mit gróf Apponyi Albert szólnak szombati beszéde adott és hogy reflektáljon arra az elnöki rendreutasításra, a melyet tegnap kapott egy a szombati beszédeben foglalt kifejezésért. Elmondja újra azt, a mi multkori felszólalására alkalmat adott.

Közben izgalmas közbeszólásokat váltanak Szathmáry Mór és Szluha István. Polónyi erre felolvasa a „Magyarország” című lapnak egy

gedetlen, már alig észrevehetően biccentett a fejével.

— Meg kell önnek mondanom — szólt az asszony — hogy igen érdeke embernek tartom. A halál az Iste joga, az az ember, aki magához ragadja a hatalmat, bizonyos mértékben Prometheusra hasonlít.

— Minden bizonynyal — vetette közbe Illenczi — Marjai azóta népszerűség is veszi körül. Ugy mondják, sok virágot is arattál ezen a réven?

— Bizonyos, hogy az embereket érdekli, mondhatnám izgatja személyem — vette föl a szót élénken a főhadnagy. — A merre járok, mindenütt megcsodálnak s a hátam megett összesugnak. „Ez a főhadnagy? Ez élte meg a feleségét? Nem zárták be?” és így tovább. Ugy látszik a világon még ritkák az olyan emberek, akik képesek a becsületüket megtörölni. Véleményem szerint csak az férfi, aki hasonló esetben hasonlóan jár el. N mde?

— Feltétlenül — bóliatott Illenci. — Kár, hogy a katonai pályád ez eset miatt félbeszakadt. Emlékszem, annak idején szerettel matézissel foglalkozni. Nem mentél a mérnöki pályára?

Marjai intett a kezével.

— Oh nem, az nagyon unalmas dolog... Egyébiránt, hogy a tárgynál maradjak, gyilkolni tulajdonképpen szép dolog. A teremtés is nagy, nemde, a rombolás is? Isten megalkotta a hegyeket és tengeret, de nagyobb munkát végez majdan az, aki eltörli a hegyeket és a tengereket. Én minden gyi kóst megérték, mert értékelni tudom a bátorságot, amelyet tettem el követésében kifjtt. A legtöbb ember gyáva ilyesmire s gyávák többsége teremtette meg a

törvényt, mely tiltja a gyilkolást. Holott a természetben minden leöli a másikat: a sas nyulat, a tigris a bárányt, a vidra a halat, a pók a legyet, a nap a sötétséget, a nyár a telet. Ez az én külön filozófiám.

— Érdekes — szólt Illenczi, míg az asszony csendesen ült s a vendég vonását vizsgálta. Hideg, komor vonások voltak, szinte belemarták magukat az arcborbe. — Azonban szükségesnek érzem, hogy figyelmeztesselek valamire.

— Parancsolj — szólt a főhadnagy kissé kelletlenül, amiért ismét kihozták elbeszélése sodrából.

— Tulajdonképp mosolyogni kell rajta. Tédged azonban esetleg érdekel. Nemde, a gyilkosság tíz év előtt történt.

— Igen, tíz év előtt.

— Az emberek ennnyi idő alatt felejtenek, talán tudva is kitörölnek egyet-mást az emlékezetekből. Így például a multkor egy társaságban fordultam meg, ahol a te esetről szölva, egy ösmert arisztokratának ezt mondta: „En azt hiszem, ez az egész gyilkosság csak mese.” Marjai hitetlenül, de kissé meglepve nézett.

— Mese? Benne volt minden ujságban. Otthon vannak mind sorba rakva. Az egyikben le is vagyok rajzolva.

— Mégis, többen akadtak, akik mosolyogtak a báró szavaira s azt mondták: „Tényleg nincs kizárva a dolog.” Tudod, tíz év nagy idő. A főhadnagy izgatott lett.

— Engedelmet kérek, nem olyan nagy idő. Az ilyen dolgok nem évülnek el egyhamar. Milyenek az emberek... hihetetlen. Irigylt tőlem, nemde?

— Mindenesetre. En természetesen mellett.

ted foglaltam állást és azt mondtam: „Felelek a dologért”, de mégis, mint jellemző esetet felhozom. Ugyanakkor abban a társaságban, amelyben nagyon sok előkelő ember volt, az orosz királygyilkosról kezdtek beszélni s azt mondták, hogy valóban bátor ember volt.

— Az egy közönséges gazember volt — vetette ellen izgatottan Marjai — pénzért bérelték fel: tettében nincs semmi nemes vonás. Csak nem gondold, hogy ideális gyilkos?

— Oh dehogyan — nyugtatta meg Illenczi — eszményi gyilkos vagy például te, aki a becsületért tettél, de nem ő, aki az anarkizmust szolgáltta.

— Egy pillanatig csend volt, aztán Marjai vette fel a szót.

— Amit az előbb mondtál, nem megy ki a fejemből. Rosszakarát volna avagy feledékenység? Es sokan hallották? Bizonyára tovább is terjesztik a hírt s kid ritik, hogy nem gyilkoltam, sőt talán még a feleségemmel élek, nemde?

Magsimogatta homlokát.

— Voltaképp itt tenni kell valamit, hogy ez a rágalom elüljön. Hogy volna, ha felelőségre vonnám az illetőt?

— Azt, kérlek, ne tedd, mert diszkreció alatt mondtam el a dolgot.

— De hát valamit mégis csak ki kell eszelni. Végre is, ez sért a véreben és — hogy ugy mondjam, — a reputációmot teszi tönkre. Talán a lapokban lehet valami nyilatkozatot közzé tenni?

— Mindenesetre gondolkodni kell fölőle. En is ugy tartom, hogy a neved megkíván valami reparációt. Es különben se árt, ha az emberek megint visszaemlékeznek egy kissé a do-

sértő cikkét. Itt meg Kaas Ivor kiáltott folyton közbe s nagy zaj zug az egész baloldalon. Polónyi pedig Kaas ellen fordul támadásával, majd kijelenti, hogy a nemzet közvéleménye a bírāja a függetlenségi pártnak. S ki árulást, udvaronczságot olvas rá Kossuth Ferencre, álljon ki, bizonyítsa be, különben „ad personam” is rágalmazónak tekint. Felveti azt az eshetőséget, hogy Apponyi lett volna a miniszterelnök. Nos többet Tiszánál ő sem hozhatott volna, a magyar vezényszót ő se hozta volna meg. Apponyi megj. gyzéseire terve kijelenti, hogy nem mondotta azt, mintha Apponyi az obstrukciót támogatta volna, de az ő személye mindenesetre nagy biztosíték volt az ő szemükben, különösen ama kijelentése után, hogy az elnöki széket ex-lexes felosztás esetén is megtartaná. Polónyi ezután ismét Kaas ellen fordul és cikkét boncolgatja, végül követelve, hogy a Kossuth-pártnak abban foglalt gyanúsítását bizonyítsák, különben ezt *hívány rágalomnak kell tekintenie.* (Tetszés a bal és jobboldalon.)

Az elnök: A Polónyi tegnapi utólagos rendreutalására tesz egy pár megjegyzést.

Okolicsányi László: Személyes kérdésben reflektál Polónyi néhány megjegyzésére.

Báró Kaas Ivor: Színtén reflektál Polónyi felszólalására és magyarázza a súlyosan félre-magyarozott cikket. Ha tényleg megvásároltságról volna szó, azt nyíltan ki is mondaná.

Holló Lajos, a harmadik, a ki személyes kérdésben Polónyi szavaira reflektál. Szóló és hívei folytatni akarják a harcot. A mi a támadásokat illeti, Polónyi is tudhatja, hogy annak mindenki ki van téve.

A képviselőházban Hellebronth Géza szöjt még az ujoncjavaslatról.

(Berzeviczy az egyetemért.)

Az ülés végén Berzeviczy Albert kultusz-miniszter állt föl és visszautasította Olay Lajosnak tegnap, a mentelmi ügyek tárgyalása során mondott beszédet, a melyben ez a budapesti tudományegyetem jogi karát, különösen Timon Akost megsértette. A miniszter a többek között így szöjt:

— Olyan hangon, a mint tegnap Olay képviselő ur beszélt, tudósokról az ország első tanácskozó testületében nem szabad beszélni. Ha az urak így beszélnek, akkor ne csodálkozzanak, ha a tudomány terén a többi nemzettel továbbra is hátrányban maradnak; mert minden országnak oly tudósai vannak, a minőket megérdemel.

A beszédet az ellenzék is zajosan helyeselte. Ezzel az ülés véget ért. Holnap az ujoncvitát folytatják.

logra. A te eseted nem oly közönséges, hogy kifacsart c tromként el lehessen dobni.

— Nagyon köszönöm baráti szíveskedését — szöjt Marjai felkelve — és még igénybe fogom venni. Fogadd hálámat. Kezét csokolom, nagyságos asszony, talán nem untattam azzal, amit beszélgettünk.

Meghajlott és elment. Illenczi elmosolyodott és így szöjt a feleségéhez:

— Ime, az őszinteség és az érdekesség. Most megy az újságokhoz és kikürtölteti, hogy igenis, ő a gyilkos és leteszi rá a szavát, hogy ő az. Boldogtalan volna, ha valaki elfeledné, hogy Marjai főhadnagy meggyilkolta a feleségét. Ez olyan lenne, mintha Hamletet nem Shakespeare írta volna.

Az asszony is elmosolyodott.

— Valóban, ez az ember vérrel kendözte az arcát, de mégis csak kendözi mint azt utolsó courtesane.

Illenczi a felesége vállára tette a kezét.

— En az istállóban lakom egész nap, ő meg morgeban, melyik a jobbik. Nem tud el lenni két percig anélkül, hogy arról ne beszéljen, mint ölte meg azt a szegény asszonyt, akinek végre is igaza volt. Ki ne csalná meg ezt a hőst? Ha száz halált hal a szerencsétlen, akkor is jobban jár, mintha hozzá volna láncolva.

Leült a kosárba s kezébe vette az újságot. Az asszony a párkányra támaszkodott és kienzesztelődve mosolygott rá.

— Ha pedig nem hágy békében — szöjt Illenczi, az első sorokat átlutva — akkor érdekes ember leszek s hiu. Majd elvállik, hogyan fog velem boldogulni?

TÁVIRATOK.

Törökország és Bulgária.

Konstantinápoly, dec. 22. A portának az entente hatalmak nagyköveteihez intézett közlése figyelmeztet a szobranyé harcias nyilatkozataira, valamint a trónbeszédre adott válaszra, mely kapcsolatban a bolgár készülődésekkel, arra mutat, hogy Bulgária nem akar nyugodtan maradni és hogy Bulgária zavarni fogja a reformokat. Azok a híresztelések, hogy itt és más helyen tüntetésektől lehet tartani a reformok ellen, úgy látszik, szándékosan terjesztettek bizonyos elemek által, a melyek a reformok végrehajtását megakadályozni vagy késleltetni akarják.

Konstantinápoly, december 22. Ali Ferru bej szöfiai török biztos a kormány meghívására ma ideérkezett, hogy a bulgáriai helyzetről jelentést tegyen.

Szocialista mozgalmak.

(Velics Mihály üdvözlése. — Népgyűlések Aradon.

— A kétféle szocialisták.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 22.

A megyei szocialista mozgalmakba érdekes módon fonódik be a nemzetiségi kérdés. A pont, a melyen a szocialisták és az oláhok összetalálkoztak, a *seprösi zendülés* dolga, a mely egyébként rövidesen a bíróság elé kerül.

Kurticsról jelentik, hogy ott a szocialisták ma nagyarányu gyűlést tartottak, amelyn a környék szocialista érzelmü lakosságából mintegy 7—800 főnyi tömeg verődött össze. A gyűlést még a vasárnap folyamán akarták ugyan megtartani, de miután a bejelentés körül szabálytalanságok fordultak elő, az aradi fészolga-bíróság a gyűlés megtartását *nem engedélyezte.* Végre mára sikerült az engedélyt megszerezni, és a gyűlést megtartani. A gyűlésen az általános választói jog, a politikai helyzetről szönekoltak.

Popovics ujszentannal kiküldött indítványára a gyűlés *táviratilag üdvözölte Velics Mihály* kisjenői ügyvédet, a ki a seprösi zendülésben résztvett szocialisták védelmét a bíróság előtt eivállalta. A gyűlés a tárgysorozat elvéggeztével csendben oszlott föl, rendezavarás nem történt.

Az aradi *nemzetközi szocialista párt,* amint azt már megirtuk, tegnap engedélyt kért a rendörségtől, hogy karácsony mindkét napján, délelött és délután, népgyűlést tarthasson a városháza földszinti termeiben. A rendörség az engedélyt meg is adta. A gyűlések a következő programmal fognak foglalkozni:

1. A vidéki küldöttek jelentése. 2. A munkások gazdasági és politikai helyzete. 3. Az általános választói jog. 4. A népnevelés. 5. Szervezkedés a vidéken.

A kérvényt Weiss Hermann és társai irták alá. A gyűlésen mintegy 30—40 *vidéki kiküldött* fog résztvenni. A gyűlések reggel kilenc órakor és délután háromkor kezdődnek.

A Baumann Lipót vezetése alatt álló *újja-szervezett* szocialistapárt ugyancsak december 25-én és 26-án fog gyűlést tartani a városháza emeleti kistermében. A program itt ugy. szölván csakis szervezeti dolgokra vonatkozik, de szó lesz az országos képviselőválasztásokról, és két szocialista lapnak, a *Szabad Szó*-nak, meg a *Vointa Poporului* nak a megnagyobbításáról is. Ezek a gyűlések mindkét nap a délelötti órákban lesznek.

A politika eseményei.

(Az ujoncvita második fejezete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 22.

A képviselőházban ma befejezték az ujoncvitát javaslathoz *huszonöt képviselő* adott be tiz aláírással ellátott indítványt, *szözenhatan mondanak záróbeszédet.*

Ezt a számot jelentette be Szederkényi Nándor a Ház elnökének. Ezek között azonban vannak olyanok is, akik közül hárman már ma kijelentették, hogy *nem szöólnak föl.* Így is eltart a vita három-négy napig s legfölebb arra van remény, hogy január elsejéig ezt a javaslatot elintézi a Ház.

Remélik azt is, hogy az ujoncmegajánlásról szölvő törvényjavaslatnál, a melynek tárgyalását az ujanclétszám-vitája után kezdik meg, sokkal kevesebb fölszölvő lesz, mint az első katonai javaslatnál. Ezt a reménységet arra is alapítják sokan, hogy akkorra a *pöttartalékosok behívása* már megtörtént dolog lesz, és lehetetlennek tartják, hogy e miatt a közvélemény föl ne zuduljon az obstrukció ellen.

A politikai körökben ma az a hír terjedt el, hogy *Kossuth* Ferencet ma a parlament épülete előtt *meztámadták.* A Kossuth-párti képviselők, a kiket a híresztelésre nézve megkérdeztek, azt mondják, hogy mit se tudnak a dologról.

Egyébként ma ujra az *uj választásokról* beszéltek, habár nem sokkal több alappal, mint előbb. Azt hiszik, hogy Tisza legkésőbb februárban felosztja az országgyűlést, úgy, hogy márciusban végbe mehetnének az *uj választások.* Tisza ezek szerint ugyanis úgy számít, hogy február közepéig le lesznek tárgyalva a szükséges ügyek teljesen. Mindezeket a híreket azonban a politikai körök egyelőre nem vették komolyan.

A park-bizottság a tanács ellen.

(A bizottság a ligetben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 22.

Érdekes házi pörpatvar tört ki a városnál: a *parkbizottság* állást foglalt a *tanács* ellen, és megakadályozta annak egy intézkedése végrehajtását. A konfliktus tárgya, a melyben az igazság föltétlenül a parkbizottság részén van, ez:

A szombati tanácsülésen a tanács jóváhagyóan tudomásul vette Nagy Kálmán, a polgári lövészegyesület lövészmesterének azon jelentését, hogy a városligetben levő korhadat fákat és azokat, a melyek a töba hajlanak, folytatólagosan kiirtatja. A tanács azzal az indokolással fogadta el a jelentést, hogy az egészségügyi bizottság véleménye szerint a városliget fáiinak sűrűsége a levegő járását akadályozza s így szükséges az irtás.

A városi *parkbizottság* azonban úgy találta, hogy a fák kiirtása semmiféle szempontból nem helyes, mert egy olyan terjedelmü és forgalmu városnak, mint Arad, inkább fásításra, mint irtásra van szüksége. A város közegészségi viszonyai is megkövetelik, hogy azt a néhány csenevész fát, amely Aradon gyökeret tudott verni, ápolják, és ne vágják ki; hiszen a nyugat nagy világvárosaiban is féltő gonddal őrzik a fákat, és magában a fővárosban is heves vitákra ad alkalmat, ha egy-egy fát kivágnak.

Ez a nézet jutott kifejezésre a parkbizottságnak ma délelött, *Varyassy* Lajos tanácsos elnöklésével tartott ülésében. Az ülés után a *parkbizottság tagjai kimentek a városligetbe.* Ott

konstatáltak, hogy az irtás az élővizcsatorna melletti kőrsétánytól jobbra, a *Kövecz Gábor*-hid felé halad és most is folyamatban van. A bizottság tagjait annyira meglepte az irtás okozta pusztulás, hogy azonnal, a helyszínen beállították a fák további vágását.

Az ügy végleges elintézése a legközelebbi közgyűlésen fog megtörténni, a hol valószínűleg vitával fog járni. Emlékeztetés még, hogy *Darányi János* szobornak a *Baross* parkban való felállítására idejében arról volt szó, hogy egy fát kell kivágni, amely az emlék felállításának útját állotta. Akkor e miatt az egy fa miatt a bizottságokban és a közgyűlésen szenvedélyes vita folyt és mikor a közgyűlés elhatározta a fa kivágatását, az ügy felebezés révén felkerült a miniszteriumba is. Végre a miniszterium döntése következtében kivágták a fát. Pedig akkor csak egyetlen fáról volt szó.

A dologban nyilvánvalóan a parkbizottság jár el helyesen, s nem a tanács. És ha a városi tanács csak az egyenes fákat kedveli, a görbét pedig kivágásra ítéli, akkor a legheylesebb, ha a fák számára svéd gimnasztikai intézetet állít fel.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

December 26. Az aradi iparosifjak műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Központi Szálló.) — A borossebesi iparosifjusi-egyesület műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Kaszinó.)
 December 31. Kereskedők Szilveszter-estélye (Központi Szálló.) — A pécskai ifjuság táncvigalma (Haller-szálló.)
 Január 2. Kaszinó-estély (Saját helyiség.) — A Székely-Otthon estélye (Központi Szálló.) — Az aradi magyar nyelvterjesztő-egyesület bálja (Szinházi sörccsarnok.)
 Január 9. A Vörös Kereszt és Fehér Kereszt-egyesületek nagy ünnepsége (Központi Szálló.) — Hivataliszolgák bálja (Kass vendéglő.)
 Január 16. Az athletikai klub bálja (Fehér Kereszt.)
 Február 1. Tanítók bálja (Polgári fiúiskola.)
 Február 13. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálja (Fehér Kereszt.)

(—) **Kereskedők Szilveszter estélye.** Az *Aradi Kereskedők Köre*, az előző évek sikereiről híres szilveszter-estélyét ez évben is megtartja, december 31-én a *Központi szálló* nagytermében. A végalmi bizottság, *Kormos Sándor* elnök vezetésével, lelkes buzgalommal dolgozik az est mulattató, eredeti és ötletes műsorán, a melynek előreláthatóan nagy sikere lesz. Az estély részletes programját legközelebb teszik közzé, elegendő téve az érdeklődésnek, a mely már most nagy fokban nyilatkozik meg az estély iránt.

(—) **Estély a Kossuth szobor javára.** A karácsony második napján, december 26-án megtartandó estély, amelyet az aradi iparos ifjak a *Kossuth* Lajosnak Aradon emelendő szobra javára a *Központi szálló* dísztermében rendeznek, s amely a Kossuth asztaltársaság védnöksége alatt fog lezajlani, nagyarányú készülődésre ad alkalmat. Zuhni igazgató rendelkezésére bocsátotta a rendezőségnek az előadandó darab díszleteit. A multság sikerültnek ígérkezik.

Orosz Jánosné szabadlábán.

(A sikkasztó postamesternek.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 22

A sikkasztás miatt letartóztatott sz. kudvari postamesterűt, *Orosz Jánosné*, a mint mai számunkban jeleztük, az aradi kir. törvényszék szabadlábára helyezte. A befejezését ez persze nem jelenti a körülményei folytán bünbe sodort, szerencsétlen asszony ügyének, csak annyit, hogy visszamehet gyermekeihez.

A törvényszék vádtanácsa ma délután *Gallu József* törvényszéki bíró elnöklésével tartott ülésén foglalkozott a felfolyamodással, a melyet *Orosz Jánosné* védője, *Nagy Sándor* dr. a vizsgálóbírónak letartóztatást elrendelő végzése ellen adott be.

A vádtanács helyet adott a felfolyamodásnak és elrendelte *Orosz Jánosné* szabadláb-

ra helyezését. A vádtanács végzésében főképp két indokot hoz föl a szabadon bocsátásra: először, hogy a számos enyhítő körülmény folytán, a melyek *Orosz Jánosné* ügyében fölmerültek, előreláthatóan nem fogják hosszabb szabadság vesztesre ítélő és másodsor, mert nem mutat semmi se arra, hogy a szökésétől tartani lehetne.

A vádtanács végzését délután öt órakor hirdette ki *Orosz Jánosné* előtt *Nyírő Géza* vizsgálóbíró. *Orosz Jánosné* izgatottan hallgatta meg, azután védőjének helyettese, *Marsicu Justin* dr. társaságában távozott el a fogházból.

Orosz Jánosné egyelőre Aradon maradt itt lakó rokonsínál, s valószínűleg holnap Kisjenőbe megy, gyermekeinek meglátogatására.

Hirt adtunk arról, hogy *Orosz Jánosné* rokonai a szabadláb: helyezés érdekében biztosítékot akartak érte deponálni. Azonban a vádtanács mai határozata folytán erre semmi szükség nem volt.

Negyvenezer koronás alapítvány.

(Aradi és nagyváradai intézményeknek.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 22

Három évvel ezelőtt hunyt el Nagyváradon a város egyik előkelő, közbecsülésben álló polgára, az Aradról elszármazott gyoroki *Andrényi Lajos* vasnagykereskedő, a ki végrendeletében *negyvenezer koronát* hagyományozott jótékony célra. A megboldogult e tekintélyes összeg mikénti hovatartozását főörökösére, gyoroki *Andrényi Karolyra* bizta, a ki csak a közelmúlt napokban adományozott egy nagyobb összeget Aradváros szegényeinek karácsonyi ajándéknak.

Mint tudjuk, az örökösök közt per volt folyamatban, a mely időközben békés kiegyezés folytán megszűnt. Ennélfogva gyoroki *Andrényi Károly* immár eleget tehet boldogult nagybátyja végső akaratának. Jó forrásból értesülünk, hogy a főörökös a jövő hó folyamán fogja szétosztani a humanus célokra hagyományozott összeget az erre vonatkozó alapítványi levelek átadása mellett.

Habár a megboldogult élete java részét Nagyváradon töltötte el, gyoroki *Andrényi Károly* úgy intézkedett, hogy miután néhány nagybátyja származására nézve aradi volt, a jótékony hagyaték tárgyát képező *negyvenezer korona egyenlő arányban* aradi és nagyváradai, arra érdemes intézmények közt osztassék fel. Mint nagykereskedő, a ki a kereskedők és iparosok érdekeit mindenkor szívében viseli, figyelemmel volt arra is, hogy a nemes alapítványból a segélyre szoruló és elszegényedett *aradi kereskedők és iparosok* tekintélyes összeggel részesedjenek.

Ezen intenciók betartásával gyoroki *Andrényi Károly* az Aradra eső *huszezer korona* felosztását a következőképp eszközölte:

	Korona
1. Az aradmegyei közkórház javára alapítvány gyanánt	10000
2. Aradi tőzkeament kereskedők és iparosok részére valláskülönbőség nélkül, alapítványul	8000
3. Az aradi tűzoltó egyesületnek egy új gőzlecskendő beszerzésére	2000

Összesen: 20000 kor.

A fennmaradó 20000 korona a következő nagyváradai intézmények közt lesz felosztva:

	Korona
1. A kereskedelmi iskolai tanulók részére osztály alapítvány	4000
2. A városi árvaháznak	2000
3. A gyermekkorháznak	2000
4. A kereskedelmi korodárak	2000
5. A Biharmegyei Nőegyesületnek	1000
6. Az izr. nőegyesületnek	1000
7. Az iparosok menházának	1000
8. A koldus-ápoló intézetnek és menedékháznak	1000
9. A gyermekbarát egyesületnek	1000
10. A tűzoltó egyesületnek	1000
11. A Csesztivo-intézetnek	1000
12. A Szt. Vince intézetnek	1000
13. A református internátusnak	1000
14. A biharmegyei rabsegélyező egyesületnek	500
15. A nagyváradai népkönyvtárának	500

Összesen: 20000 kor.

Az alapítványi összegeket, mint említettük, gyoroki *Andrényi Károly* a jövő hó első napjaiban fogja a fönt elősorolt aradi és nagyváradai intézményeknek megküldeni, amelyek bizonyára hálával fogadják az örökös szellemében tett e nagy-szabású jótékony megemlékezést.

TANÜGY.

(—) **A zenedej tanára.** Az aradi zenekedvelők egyesületének választmánya ma délután *Institoris Kálmán* polgármester elnöklésével ülést tartott. Ezen *Höszly Jakab* helyett, a ki hajlott kora miatt nem működik tovább az aradi zenedében, zongoratanárnak *Zoltay Mátyás*-né választották meg. Ezután folyó ügyek kerültek elintézésre.

Egy aradi kereskedő letartóztatása.

(Rothmüller Miksa.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 22.

A budapesti rendőrség fölületességéből kellemetlen dolog ért egy volt aradi kereskedőt. A súlyosan beteg kereskedőt az aradi törvényszék rendelkezése a budapesti rendőrség azon értesítése alapján, hogy bejelentett lakása nincsen, letartóztatták s Aradra hozták, a hol most a törvényszék foglya.

A letartóztatott kereskedő *Rothmüller Miksa*, a kinek régebben nagyobb vászon- és rőfészete volt a *Forray* utcában. Két év előtt esőbejutott: a passzívák 26,000 koronát tettek ki, az aktívák meg ezzel szemben 6—8000 koronát. *Rothmüller* ellen a bíróság csalárd bukás büntette miatt megindította az eljárást.

Ez év nyarán a bünvádi perben be is fejezték az eljárást, csupán a szakértőknek kellett még nyilatkoznia az üzleti könyvek doigában. Mikor ez megtörtént, a bíróság az aradi rendőrkapitányság útján ismét megidézte. A rendőrkapitányság azonban azt felelte, hogy *Rothmüller nincs Aradon*, hanem Budapesten, a hová mint nagy beteget szállították, sőt általában meg is halt volna. Az aradi törvényszék vizsgálóbírója erre árt az aradi és a budapesti anyakönyvi hivatalokhoz. Mindkét helyről azt felelték, hogy *Rothmüller Miksa* elhalálozásáról oda halotti bizonyítvány nem érkezett.

Rothmüller nem is halt meg. A vizsgálóbíró megkereste a budapesti rendőrfőkapitányságot *Rothmüller* holléte felől; az válaszul azt jelentette, hogy *Rothmüller Miksának* Budapesten bejelentett lakása nincsen. Az arad. tör-

vényszék erre nyomozólevelet bocsátott ki ellene s annak alapján tegnap déli egy órkor, Budapesten egy detektív letartóztatta Rothmüllert.

Budapestről Aradra szállította a rendőrség s az aradi kir. törvényszéknek adta át. Nyíró Géza vizsgálóbíró még ma délután kihallgatta Rothmüllert s a személyazonosságát konstatálva öt vizsgálati fogságba helyezte.

A letartóztatott kereskedő Nagy Sándor dr.-t kérte föl védelmére, a ki a letartóztatás ellen még ma délután feljelentést adott be. Ebben kimutatja a védő, hogy Rothmüller letartóztatására a budapesti főkapitányság vétkes könnyelműsége adott okot. A védő bemutatja a budapesti bejelentő hivatal által kiállított eredeti Rovatlapot, a mely szerint Rothmüller ez évi szeptember 8-án a Dávid-utca 8. szám alatt bejelentette lakását, s ennek dacára a főkapitányság szeptember 17-ikén, tehát alig két hét után azt jelentette, hogy Rothmüllernek nincs bejelentett lakása a fővárosban, s ezért adta ki az aradi törvényszék vizsgálóbírája a nyomozó levelet.

A vádtanács holnap fogja a tényállást megállapítani, s ehhez képest határozni a vizsgálati fogság ügyében.

A letartóztatott Rothmüller különben súlyos beteg, kinos görccsel vannak, s a vizsgálóbíró előtt is, a míg kihallgatták, kinjében s az izgatottság hatása alatt összeesett.

A klarinétos és a dohánykertész.

(Két zug-tanító Aradmegyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 22.

Főlöttebb kedélyes állapotra mutat Aradmegye két felekezeti iskolájának dolga: az egyikben egy dohánykertész, a másikban pedig egy klarinétos a tanító, terjesztván ők minden diploma nélkül, de annál olcsóbban a bölcsességet az ifjuság között.

Forray-Nagy-Iratoson, a községi jegyző hivatalos jelentése szerint az ottani római katolikus felekezeti iskolában az iskolaszék a tanítói állást egy kiérdemült dohánykertésszel töltötte be. Ez a dohánykertész, — valami Kovács nevezetű, — addig amíg Aradon a tanyai gyermekek oktatásáról a város nem gondoskodott, — a tanyán népnevelősködött. Most, hogy a város elvette a kenyerét, a forrainagyiratosiak siettek ötlet megnyerni.

A községi jegyző jelentése alapján Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő átiratot intézett a dohánykertész-tanítóról Dessewffy Sándor csanádgyházmegyei püspökhöz, kérvén az intézkedését. Egyben, a mint értesülünk, a tanfelügyelő lépést tett az iskola államosítása iránt, miután sem az ottani katolikusoknak, sem az egész községnek nincs anyagi ereje, hogy az iskolát eltarthassa.

A másik ügyet egy fővárosi lap teszi szavá, a mely azt írja, hogy Szemlakon az egyik tanítói állást az odaváló rezesbanda klarinétosával töltötték be, akinek természetesen nincs oklevele. Az állásra az említett lap szerint hatan pályáztak. Ot okleveles tanító és a szemlaki rezesbanda klarinétosa. A választást eszközölő ág. ev. egyháztanács két szavazat ellenében nagy többséggel a klarinétos mellett foglalt állást, akit mint ideiglenes, vagy helyettes tanítót alkalmaztak is, még pedig egy korona napi-díjjal. A tanító ur egy hét óta már foglalkozik is a gyermekek oktatásával.

Erre nézve kérdést intéztünk Varjassy Árpád kir. tanfelügyelőhöz, a ki fölmutatta nekünk Liffa János szemlaki ág. ev. lelkésznek, mint az iskolaszék elnökének jelentését, a melyben klarinétosról szó sincsen. Wagner Márton

tanítót Gomára választották meg, a ki december 1-én el is foglalta új állását. A meghirdetett pályázatra négyen jelentkeztek, de kántori próbatételre egyik se volt hajlandó leutazni. Miután — mondja a jelentés — bajos oly okleveles tanítót alkalmazni, a ki a német nyelvben is jártas lenne, a lelkész a tanfelügyelő beleegyezését kérte ahhoz, hogy a tanév végéig a szarvasi felekezeti tanítóképzőtől egy IV. osztályos növendéket kérhessen, s az töltsen be az állást. A tanfelügyelő ehhez hozzájárult, azt kötvén ki, hogy a tanév végén az állást okleveles tanítóval töltsék be.

Megjegyezzük, hogy a nemrég tartott aradi tanítógyűlés alkalmával, az azon vidékről való tanítók csakugyan emittették, hogy a szemlaki iskolában egy klarinétos tanít. Lehet, hogy úgy áll a dolog, a míg a tanítóképzőből kért jelölt állását elfoglalta, az időre bízták a gyerekeket a klarinétos gondjaira. A mi így se egészen helyén való dolog.

A pótlékok utalványozása.

(A minisztertanács határozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 22

Most már befejezett dolog, hogy az állami tisztviselők karácsonyra megkapják a pótlékokat. A ma este tartott minisztertanács fölhatalmazta a pénzügyminisztert a pótlékok utalványozására.

A minisztertanács ülését aggasztó hírek előzték meg. Hire járt, hogy a miniszterelnöknek terve, amely szerint a tizenhat millió pótlékokat a törvényhozás utólagos jóváhagyása fejében fogja utalványozni, akadályokba ütközött. A Magyar Szó ma esti száma a következőket jelentette:

Egyes miniszterek nem akarnak hozzájárulni ahhoz, hogy ezt a tizenhat millió koronát a törvényhozás engedélye nélkül kiutalják. Az illető miniszterek arra alapítják aggodalmukat, hogy a tizenhat milliónak fizetési jellege van, és így kihatással van a nyugdíj-kérdésre, s következésképp megterheli a jövőt. A kormány pedig utólagos jóváhagyás reményében — e nézetek szerint — csak oly pénzeket folyósíthat, a melyek egyszer s mindenkorra adatnak s nem prejudikálnak a jövőnek.

Ha ezen aggodalmakat nem sikerül eloszlatni, — írta a M. Sz. — a mi nincs kizárva, akkor a tisztviselők az obstrukció miatt karácsony előtt nem juthatnak alaposan megszolgált pénzükhöz. Igaz, hogy az obstrukciók kérni fogják, hogy a Ház szava ita félbe a katonai vitát és szenteljen egy napot a tisztviselői pótlék vitának. Ez azonban nem teljesíthető kívánság, mert bármily fontos a tisztviselők dolga, ahhoz viszonyítva ez ország védképessége sürgősebb és fontosabb. Nem teljesíthető ez azért se, mert a tisztviselők javaslata nem lehet alkalom arra, hogy az obstrukciók ezt kortes-célokra gyümölcsösztessék.

Ezt a hirt azonban megcáfolja, és a pótlékhoz fűzött minden aggodalmat eloszlat fővárosi tudósítónk az éjjeli órákban érkezett következő távirata:

A ma este tartott minisztertanács az állami alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékok ügyében, melyre nézve a pénzügyminiszter tegnap nyújtott be törvényjavaslatot a képviselőházhoz, fölhatalmazta a pénzügyminisztert, mint utalványozó hatóságot, hogy az igények elbírálása után, a benyújtott ja-

vaslat értelmében, az 1903. év után járó pótlékokat, az azok után járó szolgálati díj visszatartása mellett, előlegképen, még a törvényjavaslatnak törvényerőre emelkedése előtt folyósítsa, és azt az igény jogosultaknak fizettesse ki. Az 1904. évi január 1-étől járó fizetési pótlékokra vonatkozó intézkedés későbbi időpontra tartatott fenn.

A tisztviselői pótlékról szóló törvényjavaslattal ma a képviselőház pénzügyi bizottsága is foglalkozott. A bizottság elfogadta a törvényjavaslatot, azzal a változtatással, hogy a fokozatos előléptetés fölfüggesztése csak a jelen törvény tartalmának idejére történhetik.

A pénzügyi bizottság ezenkívül elfogadta a jövő év első négy hónapjára adandó indemnitás és a Horvátországgal való pénzügyi egyezmény újabb meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Roland mester, opera. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Szünet.
Péntek: Délután: Svihákok, operette. Este: Drótoztó, operette. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Délután: Gyurkovics leányok, vígjáték. Este: Tavas, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Fifi, operette. Este: Betyárkondóje, népszimű. K.-Hegyesy Mari felléptével. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Szigetvári vértanúk, dráma. K.-Hegyesy Mari felléptével. (Páros bérlet.)

Novelli vendéjátéka.

— Papa Lebonnard. —

Ma este utoljára játszott az aradi színházban Ermete Novelli s a két estére terjedő vendégszereplését a Papa Lebonnard című francia szimű címszerepének eljátszásával fejezte be. A mai est még nagyobb művészt hozott Novelliben a színpadra, mint a tegnapi. Lear király alakja a drámai erő megtestesülése volt, emez a művészi intelligencia, a színpadi rutin egyesülése egy olyan alakításban, mely sokáig feledhetetlen marad azok előtt, akik gyönyörködhetek benne.

Lebonnard papa óras mesterember, aki két keze munkájával nagy vagyont szerzett, emellé egy büszke, gőgös, arisztokratikus hajlamokkal tele asszonyt. A családban két gyermek van: Róbert, aki a házastársak közül csak az asszonyt vallhatja szülőjének és Giovanna, aki apja leánya, megáldva, azokkal a tisztességes, szerény, demokrata tulajdonságokkal, amelyek Lebonnardot is jellemzik. A leány férjhez menendő, de míg ő egy fiatal doktorba szerelmes, addig az anyja és a fitestvére egy léha grófhoz akarják feleségül adni. Emiatt heves jelenetek játszódnak le a családban, mert az öreg Lebonnard is a leánya mellé áll s pártolja a polgári származású doktorral való házasságot.

Közben az a keletlenkedés éri a tisztességes szándékuakat, hogy egy újság leleplezés-képen megírja a doktor élettörténetének azt a részét, hogy törvénytelen házasságból született. Ez újabb bonyodalmakat okoz, melynek folyamán Lebonnard egy rendkívül hatásos jelenetben szemére veti feleségének a Róbert fiu születését, majd mikor a fiu is szembeszáll az apával s ezt felelősségre meri vonni az anyjával szemben tanúsított magaviseletéért, az öreg Lebonnardból kitör az elkeseredés s tehetetlen haragjában arcába vágja a fiunak, hogy — fattyu. Ezek után természetesen sem Róbert, sem Lebonnardné nem ellenkezik a házasságot a fiatal doktor származása miatt, a frigy létrejön s az öreg Lebonnard papa kibékül családjával.

Ilyen egyszerű a meséje ennek a négy fel-

Isos színműnek, mely mint színmű is elég magas munka, a nevezetessége pedig tudvaleg abban van, hogy fényes szerepet nyújt Novellinek, a Lebonnard személyesítőjének, akit a négy felvonáson keresztül ugyyszólván szünetlenül a színpadon tart.

Elképzelve, hogy mit tud csinálni ez a nagy művész az ő számára készült szerepből. Lebonnardot nem izgatják akkora szenvedélyek, mint Lear, nincsenek akkora szenvedései, mint a Shakspeare ősz királyának, de ami van benne, az nem meséből való, hanem emberi. Természetes tehát, hogy közelebb állt hozzáánk a Novelli mai alakítása, valóságos és valószínű érzésekben nem csupán a csodálattal, hanem érzéssel is kísértük. Es mennyre kísértük! Hazán nincs emberi érzés, még ennél finomabb dolog: hangulat sincs emberi, amelyet a Novelli játéka belőlünk kiváltani ne tudna. Felfedezni nehéz egy szerepben annyi finomagot, amennyit Novelli megjár.

Es még egy, relatív értelemben vett, kiemelkedő tulajdonsága volt a művész mai alakításának a tegnappal szemben. A Lear játéka valósággal terrorizálta a színpadot, a darabot, az összes többi szereplőt, ott csak Novelli játszott, az ő játékaformálták át a darabot, hozzá alkalmazkodtak a szereplők, a színpadon csak Lear volt, senki más. Ma élt a darab valamennyi szereplője, sőt ki is tűnt közülök kettő: Chiantani kisasszony, a társulat naivája és egy Góth Sándor-képű ur: *Sabbasini*. Általában az egész előadás gyors menetű, összevágó volt a sugó nélkül folyó.

A közönség tomboló tapsokkal ünnepelte egész estén át a nagy művészt a társulatának kiválóbb tagjait. A bucsuzás egy babérkoszorúval intéződött el, mely Novellinak jutott s egy csokorral, melyet a művész felesége kapott. (a.)

* A színház újdonságai. A karácsonyi ünnepek után legközelebb bemutatóra kerülő darabok: Donnay *Ujabb veszedelem* című színműve, mely állandó műsordarabja a budapesti Nemzeti Színháznak, továbbá a Vigszínház egyik slágere, az *Aranylúd*. A két darabnak közvetlenül egymásután lesz a premiérje.

* Roland mester. Közvetlenül Novelli vendégjátéka után szerdán este *Zichy Géza* nép szerű és hatásos operája kerül színre, a *Roland mester*. A darabnak ugyanaz a szereposztása, mint az első előadáson, Rolandot ezúttal is *Bejczy*, Ivettet *Zilahy*né, Parient *Bejczy*né és Levellesolt *Békéssy* énekli. Az előadás páros bérletben megy.

Megbirságolt amerikaiak.

(Az aradi iparhatóság végzése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 22

Az aradi rendőrkapitányság, mint a megrendelések gyűjtését tilalmazó törvény ellenőre, két érdekes idegen fölött hozott ma végzést. Mind a kettő hosszabb idő óta látható az utcákon. Amerikai mind a kettő. Az egyik tipikus angol arc, vörös bajusza van, s a német szót is allg tűri. A másik fiatalabb, s ez szokott a tolmácsa lenni. Rendszerint egy hordár szokta követni, aki mintaládácskákat cipel utánuk.

A két amerikai névszerint *Herring* S. U. és *Macwoy* James üzleti ügyben jár Aradon és mivel áthágták a vigéctörvény rendelkezését, mindkettőjüket megbüntették.

A két amerikai utazó az aradi iparhatóságnál jelentkezett a minap azzal a kérelemmel, hogy adjanak engedélyt nekik viszontelárúsitók körében való megrendelések gyűjtésére. Az iparhatóság ezt az engedélyt meg is adta, mire S. U. *Herring* és *James Macwoy* elindultak, hogy optikai szereik és stereoskopjaikra ve-

vőt keressenek Aradon. Miután azonban a viszonteladók körében nem igen tudtak üzletet csinálni, magánosokhoz is be belátogattak és sikerült is nekik egyeseknél megrendelést szerelniük.

Zubor Andor fogalmazó iparhatósági biztos erről tudomást szerzett; megfigyeltette a két amerikai, és ennek eredményeképp ma délután úgy S. U. *Herring*, mint *James Macwoy* utazót megidézte az aradi rendőrséghez, mint elsőfoku iparhatósághoz kihágás miatt.

Rövid ideig tartó kihallgatás után *Sarlot* Domokos főkapitány mindkét utazót *negyven-negyven korona pénzbírságra* ítélte. Együttal mindkettőnek elkobozták a mintakollekcióját, amelyet, ha csak a két amerikai valahogyan ki nem tudja váltani, árverés útján értékesíteni fognak, és a begyűlt pénzt a városi szegények segélyalapja javára beutalják a pénztárba.

HIREK.

Novelli a vértanúk szobránál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 22.

Aradon játszó külföldi nagy művészek a magyar nemzet iránt való utárialasságot fejeztek ki, ha leróják kegyeletüket a vértanúk emléke iránt. Ily érzéssel több idegen művész járult a vértanúk szobra elé.

Novelli Ermete, a kiváló olasz mester, a ki két estén át az aradi színház vendége volt, ennek az udvariasságnál többet tett ezzel. A mint megirtuk, az ő atyja a magyar szabadságharc katonái között volt, és épen Aradon kapott sebet a szabadság védelmében.

Ma délelőtt lucskos, esős időben Novelli társulata tagjaival és az Aradi Nemzeti Színház több művészeinek társaságában a szobor elé vonult, és mély érzelemtől áthatott beszéd kíséretében letette koszoruját a szoborra. A hatalmas babérkoszorú széles nemzetiszín szalag lóg és a szalagon arany betűkkel a felírás:

Omaggio agli eroi della libertà — Ermete Novelli. Magyarul: Hódolat a szabadság hőseinek — Ermete Novelli.

Beszédében megemlítette, hogy nemcsak a szabadság hősei iránt érzett tisztelete hozta ide a szobor elé, de a fiúi kegyelet is. Az olasz nép szabadságszeretete testvér a miénkkel, és az ő édesatyja is szabadságért küzdött, a mikor idejött harcolni.

A nagy művész beszédét valósággal elvarázsoltva hallgatta meg az esős idő miatt csak csekély számú közönség: még azok is, akik egy szót sem értettek olaszul, érezték a szavakból kiáradó melegséget és bensőséget.

Az ünnepély után Novelli visszavonult; koszorúja még néhány napig ott marad a szobron, azután a szalaga bekerül az ereklyemuzeumba, amelynek bizonyára egyik érdekes tárgya lesz.

— Polgármester-választás a fővárosban. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A főváros törvényhatósága ma délután tartott tisztújító közgyűlésén *Halmos* Jánost újabb hat évre polgármesterré választotta.

— Áthelyezések a honvédséghez. A hivatalos lap mai száma közli, hogy az alább nevezett tartalékos hadnagyok szolgálati kötelezettségük teljesítése után a honvédség tartalékába helyezték át. Es pedig: csász és kir. 33-ik gyalogezredből *Waldner* Gyula a lugosi 8, *Parecz* Béla dr. a szegedi 5, *Reinhart* Kálmán és *Lavbner* József a lugosi 8, *Badovits* Sándor a debreceni 8, *Mohaupt* József a nagyszombati 23, *Unterrein* János a szabadkai 6, *Winter* Artúr a lugosi 8, *Salac* Gyula a nagyváradai 4, *Szűcs* Géza a debreceni 8, *Ambros* János a verseci 7, *Tiszay* Géza a gyulai 2, *Deutsch* Ármin és *Domonkos* Gyula

a lugosi 8-ik honvédgyalogezred tartalékába, továbbá *Kristyó* János a csász. és kir. 61-ik ezredből a verseci 7 és *Verbos* Nándor a csász. és kir. 81-ik ezredből a lugosi 8-ik honvéd gyalogezred tartalékába.

— Id. Abrányi Kornél temetése. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Id. Abrányi Kornél holttestét ma délután három óraker temették el a Kerepesi-temetőben. A holttest tegnap este óta a kerepesi temető halottas házában nyugodott a ravatalon. A nagy halottas terem falai f-keztől voltak borítva és a koporsó dőlszéki virágok között nyugodott. Jobbról-balról ezüstkaros gyertyatartókban viaszgyertyák égtek. Az agg zeneköltő koporsóján számtalan koszorú feküdt. A temetésen közéletünk számos kitűnősége is megjelent. A sirnál a Petőfi-társaság nevében *Jakab* Odon mondott magas szárnyalású bucsuztatót. Azután beföldelték a sirt, rá tették a család, a zene- és dalgyesületek, a jó barátok és tisztelők koszorúit. Ezzel a gyászszertartás véget ért. A család tagjai iránt való részvétet impozáns módon nyilatkozik meg; az ország minden részéről özönével érkeznek a részvétáviratok.

— A királygyilkosok visszavonulása. Budapesti tudósítónk táviratozza: Péter király a hatalmak egységes nyomása alatt elhatározta, hogy végleg szakít a királygyilkos tisztekkel és egy utolsó kísérletet tett, hogy ez a szakítás nagyobb megrázkódtatás nélkül történhessék meg. Sikerült is *Marin* ezredest a célra megnyernie, ki most rábeszélni igyekszik a királygyilkosságban résztvevő tiszteket: tetézzék hősiességüket azzal, hogy egyelőre visszavonulnak az udvartól és a közteremre való szerepléstől; ne állják útját Szerbia belső konszolidációjának. Különösen erős hatást tett a tisztekre Péter király azon kijelentése, hogy az esetre, ha kérését nem teljesítik, ő visszavonul az uralkodástól és lemond trónjáról fia javára.

— A zsidóhitűek Aradon és Aradmegyében. Az *Egyenlőség* zsidó felekezeti ujság statisztikát közöl az 1900. évi népszámlálásnak a zsidókra vonatkozó adataiból, egybevetve az 1890. évi népszámlálás számaival. Ezen kimutatás szerint a zsidóság száma tíz év előtt úgy Aradmegyében, mint Aradon *csökkent*. Aradmegyében a zsidó vallásúak 1890-ben 1,4 százalékát tették ki a lakosságnak; 1900-ban pedig 1,2 százalékát. Arad városában 1890-ben 11,4 percentijét, az 1900. évben pedig 11,1 százalékát. Egyébként Aradon az 1900. évi népszámlálás szerint 6,086 zsidóvallású lakott.

— Négy leány hozomány. Érdekes gyűlést tartott ma délután az aradi *isz. kiházasító-egylet*, amely már több mint három évtizeden át áll a humanizmus szolgálatában, mai választmányi ülésén négy erkölcsös és szegény leánynak összesen 1000 kor. kiházasítási jutalékot szavazott meg. Egy kapott 400 koronát és hárman egyenként 200 koronát kaptak. Az egyesület az idén májusban már 1500 koronát osztott ki hasonló célra.

— Képviselő és szerkesztő afférja. A képviselőház mai ülésén Szathmári Mór valamely cipős megjegyzést tett *Pályi* Ede dr.-nak, a Magyar Szó szerkesztőjének egy ujságcikkére. Ezért, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, *Pályi* még ma délután provokáltatta *Szathmári* Mórt.

— Takács Zoltán haldoklik. A szegedi csillagbörtönben végét járja a kalandos életű börtönbe jutott demagóg: dr. *Takács* Zoltán, a ki nek a népszerűsége annak idején vetekedett a legnagyobb országgyűlési képviselőkével. Azután bűnre vetemedett. Orgazdája volt sikasztóknak és börtönbe került. Onnan kiszabadulva, pénzhamisításra vetemedett és ismét börtönbe került. A testsorvasztó börtönlevegő *Takács* Zoltán egészségét is aláásta, úgy, hogy ma már végét járja. Dr. *Regdon* Károly, a sze-

gedi csillagbörtön orvosa gondosan ápolja dr. Takács Zoltánt, akinek az állapota ma már annyira hanyatlott, hogy alig lehet megmenteni az életnek.

— **A szikvizadó bérvétele.** A *Szüks és Friedmann* cég a mai napon ajánlatot nyújtott be a városi tanácshoz a szikvizfogyasztási adószedési jog bérvétele iránt. Az ajánlat felől a legközelebbi tanácsülés határoz.

— **Vasuti összeütközés.** Budapestről táviratozzák: A nagyborsói vasuti állomáson hibás valóállítás következtében két teljes sebességgel haladó tehervonat összeütközött. A vonatok személyzete szerencsére idejekorán észrevéve a veszélyt és leugrott, úgy, hogy emberéletben nem esett kár. A két mozdony és több kocsi azonban teljesen összeroncsolódott, hogy csak a szállításal lehet a közlekedést fenntartani. A fővárosban az a rémhír terjedt el, hogy a zsolnai gyorsvonat ütközött össze és hogy több emberáldozat van; e híreket azonban hamarosan megcáfolták.

— **Iskolás gyermekek felruházása.** A II. ker. jótékonycéru *fillér-asztaltársaság* f. hó 23-án d. u. 2 órakor Fácán-utcz. 7. sz. alatti rendes helyiségében fogja a meleg ruhát a szegénysorsú iskolás gyermekek között kiosztani, melyre ugy a közönséget, valamint a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Az orleansi szűz szenttéavatása.** Amint Rómából táviratozzák, X. Pius pápa január 6-án fogja ünnepélyesen kihirdetni azon dekrétumot, amely által az orleansi szűz szenttéavatása előkészítették. Ebben a dekrétumban elismeri a pápa *Jeanne d' Arc* hősi erényeit és ezen dekrétum alapján fog a rítusok kongregációja a kánoni szabályok szerint foglalkozni a *Jeanne d' Arc* szenttéavatásával. *Ferrata* b. bornok, a kongregáció elnöke, a pápai trónteremben fogja a szenttéavatást kihirdetni.

— **A temesvári vasuti vendéglő bérléte.** Szombaton tartották meg az árlejtést a temesvári vasuti vendéglőnek öt évi bérlétére. Összesen husz ajánlat érkezett be, a melyek közül kettőt aradiak adtak be: *Kass Béla*, aki 17,120 koronát és *Kovács István*, a ki 18,400 koronát ajánlott föl. A legnagyobb összeget: 32,000 koronát *Gombás Gyula*, Temesvárról adta be.

— **Spira Adél.** A „Párisi Áruház” szörnyű katasztrófájának életben maradt tanuja, *Spira Adél* immár teljesen meggyógyult és most már nyugodtan, minden nagyobb lelki emóció nélkül beszél el a borzalmas ugrást megelőzőt eseményeket. *Spira Adél* előtt tudvalevőleg a Rókus-kórházban eltitkolták szerencsétlen édesanyjának halálát. Nővérei, mielőtt hozzáméntek, egy külön szobában levetették gyászruhájukat és régi ruhájukban, mosolygó arccal léptek lázasbetegesen fekvő nővérük ágya elé, a kinek első kérdése mindig ez volt:

— Hogy van a mama?

Mikor a leány már teljesen meggyógyult, egyszer ismét látogatókat kapott és ekkor történt, hogy a nővére társalgás közben elszólta magát és a „boldogult” mamát emlegette. A hatás borzalmas volt. Szerencsére a leány, a ki ugys sejtette a legrosszabbat, már annyira visszanyerte erejét, hogy anyja halálának hírének már el bírta viselni. Most már teljesen felépült és mindenre visszaemlékszik. A borzalmas percek egy újságíró előtt elmondta, s az anyjáról így szól:

Szegény anyám utolsó percében is jelét adta bámulatos higgadságának és helyes gondolkodásának. Valamennyiünknek és önmagának is kiszedte a hajából a hajtüket és ezt e szavakkal okolta meg: „Mit csodálkoznak e felett? Ez helyes dolog tölem. Hátha a jó Isten ugys akarja, hogy ne haljunk meg. Minek szurja meg az a sok hajtü a fejünket, a mikor a köveztetre esünk. Ennek talán mégis csak elejét vehetjük”. Mikor e szavakat kimondta, már a hőség és a füst valósággal kergetett bennünket a végső elhatározásához. — Ketten

ugrottak ki előttünk az ablakon; *Geldberg* né még akkor nem határozta el magát. Harmadiknak én és szegény anyám következtünk. Felállottunk az ablak szélére, hallottuk még a lömegyemes kiáltásait, átkoltuk egy mást és leugrottunk. A többiről már csak anynyit tudok, amennyit hónapok mulva az újságokban olvastam.

— **Damjanich emlékezete** Lélekemelő ünnepepy folyt le tegnap Budapesten a Murányi-utca 53. szám alatt levő vendéglőben. Ott alakult meg ugyanis a *Damjanich* asztaltársaság, a vértanuhalált szenvedett tábornok özvegye védnöksége alatt. A tagok, mintegy 80-an, a szépen díszített helyiség külön szobájában gyülekeztek, a tábornok özvegye által ajándékozott arckép leleplezésére. Az ünnepélyt *Szombathy Antal* iparos nyitotta meg és felolvasta a tábornok özvegyének következő levelét:

„Tisztelt Elnök ur!

Meghatottsággal vettem, hogy a Magyar *Damjanich*-asztaltársaság elnöksége megtisztelt látogatásával, és a kép leleplezésére meghívott, de bánatos, beteg idegzetem lehetlenné teszi izgalmas jelenetknél jelen lehetnem, de lélekben ott leszek a lelkes hazafiak ünnepepyén, Isten áldását kérve buzgó tevékenységükre. Fogadja tisztelt Elnök ur honleányi szíves üdvözlétemet, őszinte tisztelettel Budapest, 1903 december 16. özv. *Damjanics Jánosné*.

— **Zavartalan ünnep.** Az idén végre bevonul az egyenlőség eszméje a gyermekek karácsony-ünnepébe. Az idén lép először életbe az új rend, mely szerint a diákok csak januárban kapják ki a bizonyítványukat, nem pedig karácsonykor. Most tehát zavartalanul ünnepehetnek az a nebuló is, akinek ünnepepő kedvét egybéként ugyancsak megrontánák a szekundák. Az igaz, hogy a szekundákkal együtt a kitűnök is elmaradnak, de hát a kitűnök tanulók mindig elenyésző kisebbségben vannak a szekundások mellett, már pedig ugys illik, hogy a kisebbség meghajoljon a többség érdeke előtt. Az élet ugys sok különbséget helyez a gyermekek közé, — ezeket a különbségeket talán még a Jézuska sem tudja átlépni, — fölösleges hát, hogy még az iskola is zavart, diszharmoniót keverjen abba a két napba, amit a boldog szeretet ünnepepének szentelt a hagyomány. Hadd maradjanak hát csak azok a csuf szekundák minél későbbre, hisz akármilyen későn, még mindig nem elég későn jönnek.

— **Harmincyole munkás tüzhálála.** New-Yorkból óriási szerencsétlenség híre érkezik, amelynek magyar emberek az áldozatai. A rettenetes katasztrófaról szóló híregy hangzik: *Harmincyole* munkás az egyik északamerikai vasuti állomáson a lángok között lelte halálát. A vasuton dolgozó munkások egy faépületben kaptak szállást. Az épületnek csak egy szűk kijárata volt s a midőn a munkások a napi fáradságos munka után mélyen elaludtak, kiütött a tűz és pillanat alatt *lángtengerben uszott az egész faépület*. A míg a mély álomból a bent alvó 65 munkás felébredt, bedőlt a kijárat feletti rész és így a menekülés teljesen lehetlenné vált. *Harmincyole* munkás a lángokban lelte halálát és csak 27 menthette meg az életét, de ezek is súlyos égési sebeket szenvedtek. A munkások olaszok és magyarok voltak. Azt hiszik, hogy az épületet amerikai munkások bosszúból gyújtották föl, mert az idegen munkások olcsóbban vállalnak el munkát és keresetüket rontják.

— **Karácsonyfa ünnepek.** A *Demeter* utcai óvoda szegény gyermekeinek karácsonyfa ünnepepye ma, 23-án délután fél három órakor lesz. Szülőket és érdeklődőket szívesen látnak. — **Családi szülőtelep** állami óvodájában tegnap tartottak karácsonyfaünnepepyt, mely szép ünnepepyén teljes számmal vettek részt az állami szülőtelep igazgatójának vezetése alatt a tisztviselők is. Megkapó jelenet volt midőn a kicsinyek átszellemülve énekeltek és boldogan túlközte vissza arcuk, kis szíviük örömet, midőn a karácsonyfa körül csoportosulva az ajándékokat megkapták. Elismerés illeti *Fürst Matild* óvónót, ki nem kimélt semmi fáradságot,

csak hogy a kicsinyek szívébe varázsozdog karácsonyest örömeit.

— **Letartóztatott nőimitátor.** Vasárnap a személyvonatról két hölgyet szállítottak szatymazi állomáson. Az elegánsabb külseű hölgy a komornájával Budapestről zónázó olyan módon, hogy állomásról-állomásra válto meg jegyét, de mivel *Kisteleken* elfogyott pénzük, a kalauz Szatymazon környékepi távolította őket a vonatról. Az elegáns hölgy, aki balkezével az uszályát fogta, kezében pedig a ridiküljét lobálta, hást protestált.

— Egy színművésznővel ilyen gorombaságot tenni Isten, mert én a színi pályán ha dok, annak vagyok valóságos csillaga.

A szatymazi rendőrök a két hölgyet báték Szegedre. Ott derült ki, hogy a karcselegáns látyolos hölgy — férfi, névszerint *Csi István*, művészi nevéen *Gyöngyi Aranka*.

— Miért jár maga női ruhában, ha férfi, minek festi és fátyolozza az arcát és nek hord olyan menykő nagy kontyot? — kérdezte a rendőrkapitány.

Mire Gyöngyi Aranka őnagysága, igazi néven *Mócsi István*, kifejtette, hogy ő tizenhété esztendeje nő imitátor és valóságos tündöcsillaga a színpadnak. Az, hogy jelenlegárva krajcárja sincs, nem jelent semmit. A történetik ez nagyobb művésznőknél is. Volt nekik 80 koronájuk, de a kisteleki máson kilópták a ridiküljéből. A komor *Bauner Józsefné* glogováci illetőségű, előghogy őt a „férfi-nő” nacscsága szobaleány fogadta fel Budapeston és elhitette vele, b Szegeden fognak lakni, mert itt *Janovics Jenő* dr. igazgató oly feltétellel szerződtette, hogy felváltva férfi és női szerepekben fogja játszani. Ami megtakarított pénzecskeje vos is adta a művésznőnek, aki a kisteleki álláson közölte vele, hogy minden pénzüket lopták. *Koczor János* n. főkapitány a komor, a *Cseléki-Othobá* küldte, a férfi-nőt pedig toloncoltatta illetőségi helyére, Gödöllőre.

— **Meglopott rendőrhadnagy.** E hó 19-én ismeretlen tettesek betörttek *Murády Áll* aradi rendőrhadnagya *Kovaszincsi* koinájába, mpedig, mivel az erős ajtó nem bírta felfeténi, a tetőn keresztül. A koinából tizenhátpárnát elemeltek, és azután a tetőn keresztül távoztak. A csendőrség kutatja a tetteseket.

— **Megfagyott utasok.** Roppant szél és vihar dühöngött e hét elején a Kárpátok között, melynek váratlan megjelenése nagy pusztítást vitt végbe az emberek és állatok között. Mint nekünk írják — szerdán délután tört ki teljes erővel a vihar, mely Galicia felől jött. Abban az időben egy galiciai rutén parasztszekéren egy öt tagból álló szerény zsidó család utazott *Alsó-Vereckére*, ahol egy rokonuknál akartak megszálni. Még a vihar kitörése előtt átjutottak a határon. A hegyszorosban, alig egy órányira *Vereckétől*, utolérte őket a vihar s az erős szélroham felfordította a kocsit s a rajta ülő utasok *Szomolen Jákó* kocsis kivételével, aki a szerencsétlenség idején a lovak mellett balagott, valamennyien lezuhantak egy hegyszakadékba, ahol életüket vesztették. A megmenekült kocsis — miután látta, hogy egyedül nem segíthet — egy ideig gyalog futott, hogy mielőbb beérjen *Vereckére*, hogy onnan segítséget hozzon, de a vihar őt is megállította és egy szikla mellett kénytelen volt meghúzódni, ahol az egész éjszakát töltötte. Hajnal felé bevánszorgott *Vereckére*, a hol jelentést tett az előljárásnak, hogy *Liebing Dávid* és családja lezuhant a hegyszakadékba. Az előljáróság azonnal embereket küldött a szerencsétlenség színehelyére, ahol meg is találták a szerencsétleneket hóval befödve, de már akkor *Liebing* és felesége, valamint három gyermeke meg voltak fagyva. A halottak beszállítottakat a községbe.

— **A nagy Teréz smaragd lepkeje.** A nagy Teréz névvel tudvalevőleg azt a hírhedt nőt tisztelte meg a francia sajtó, aki vakmerő szédelgéseivel, a bíróság előtt tanúsított furfangjával és hazudozásaiival ejtette szédületbe nemcsak a párisi esküdteket, hanem az egész világot. A dicsőségnek vége. Az az álomvilág, melyet hiszékeny emberek től elharácsolott milliók csillogása tett vakítóvá, átalakult s. egényes börtönszobává, s a nagy Teréz, aki előtt egykor hajlongtak a képviselők, szenátorok

Karácsonyra!!

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, anti-
quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára
Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Elíz-palota.)
Városi és megyei telefon: 385.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy
a karácsonyi idényre rendezett

tárlatom

elkészült, és felkérem a nagyérdemű kö-
zönséget, hogy azt megtekinteni szíveskedjék

Legnagyobb választék

! könyvekben!

Az idény összes újdonságai!

(diszművek, regények, ifjúsági iratok, ké-
peskönyvek, stb.)

! óriási választékban raktáron!

Bármely jegyzékben hirdetett
könyv nálam kapható.

Több ezer kötet kifogástalan állapotú
diszmű, ifjúsági irat és képeskönyv mint

Alkalmi vételek!

meglepő olcsó áron

kerülnek forgalomba. — Jegyzékkel kész-
séggel szolgálok.

Diszlevélpapírok,

emlékkönyvek,

minden vallású, gyönyörű

imakönyvek,

az összes

festészeti kellékek

és festékdobozok,

képek, karácsonyi diszek

Karácsonyi és újévi

levelező-lapok

legnagyobb választékban.

Igen olcsó

árak!

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Cholnoky Viktor.

[28]

(Folytatás.)

De Gaetanó, aki mindennap foglalatosko-
dott a szentekkel s ismerte a hatalmát amaz
emberek szenvedélyének és buzgóságának, akik
Istent rátudták venni, hogy hallgassa meg őket,
kikacagta donna Micaelát, aki azt hitte, hogy
a Madonnát viaszgyertyával és oltárterítővel le-
het megindítani.

Mindent jól tud, — felelte az asszonynak.
A dolgok összefüggése egészen világos előtte.
Mindig úgy van ez a szegény szentekkel. Az
egész világ hozzájuk fordul segítségért, de csak
nagyon kevesen tudják, hogyan kell viselkedni,
hogy meghallgattassanak. S aztán azt mondják,
hogy a szentek nem tudnak semmit. Pedig se-
gítenek mindenkin, aki tudja, hogy hogyan
kell imádkozni.

Donna Micaela élénk várakozással pillan-
tott föl. Gaetanó szavaiból a meggyőződésnek
olyan ereje szolgált ki, hogy Micaela hinni
kezdte, hogy megtanulja az igazi, a megváltó
szót.

S Gaetanó felvette a gyertyát, mely ott fe-
küdt előtte az asztalon s újra beledobta a
fiókba, Micaelának pedig elmondta, mit tegyen.
Megtiltotta neki, hogy ajándékokat adjon a Ma-
donnának, hogy imádkozzék hozzá és hogy a
szegényeken segítsen. Azt mondta, hogy szét-
tépi az oltárterítőt, ha csak egy öltést tesz is
még rajta.

— Mutassa meg a Madonnának donna Mi-
caela, hogy fontos dologról van itt szó — szült
s kényszerítő erővel nézett az asszonnyra. —
Szent Isten, ki kell találnia valamit, amivel be-
bizonyíthatja a Szűzanyának, hogy komoly do-
logról, nem játékról van itt szó. Mutassa meg
neki, hogy élni sem akar, ha nem kap segítsé-
get. Szándéka önnek az, hogy hűséges felesé-
ge lesz don Ferrantenak akkor is, ha elküldi
az ön apját? Ugye-e nem? Hisz ha a Ma-
donnának nem kellene félnie attól, amit ön
meg nem hallgattatása esetén véghezvisz, ak-
kor minék segítsen.

Donna Micaela hátrált. Gaetanó hirtelen
előugrott az asztal mögül s a ruhája ujjánál
fogva tartotta vissza.

— Értse meg már... meg kell mutatnia
a Madonnának, hogy képes mindenre, ha nem
segít. Azzal kell fenyegetőznie, hogy belerohan
a bűnbe s a halálba, ha nem kapja meg, amit
akar. Így lehet kényszeríteni a szenteket!

Donna Micaela kiszakította magát Gaetanó
kezéből s elszaladt anélkül, hogy egy szót
szólt volna. Felsietett a csigavonalban kanyar-
gó utcán a szentegyházhoz s még mindig ber-
zadva vetette magát térdre a fekete Madonna
oltára előtt.

Ez egy szombati napon reggel történt s
vasárnap este donna Micaela megint találko-
zott don Gaetanóval. Szép holdvilágos este volt
s Diamanteban szokás, hogy holdas estéken az
emberek elhagyják házukat s kísértálnak az
utcarra. Alig léptek ki a nyári palota lakói a
kapun, rögtön ismerősökre találtak. Donna Eli-
za Palmeri lovagot fogta karon, Voltaro, a
szindákó don Ferrantehez csatlakozott, hogy a
választásról beszélgessenek; Gaetanó pedig
donna Micaelához szegődött, hogy megtudja,
követte-e a tanácsát.

— Felhagyott az oltárterítő varrásával? —
kérdezte.

De donna Micaela azt felelte, hogy tegnap
egész nap azon dolgozott.

— Akkor saját maga rontja el a dolgát,
donna Micaela.

— Nincs már ugysem segítség, don
Gaetanó!

Az asszony módját tudta ejteni, hogy hát-
ra maradtak a többiek mögött, mert beszélni
akart Gaetanóval valamiről. S mikor odaértek
a Porta Etnához, az asszony lekanyarodott az
utról a kapun át s azon az ösvényen haladtak
végig, mely a monte Chiare pálmálgetei kö-
zött húzódik ei.

Bent, az élénk utcákon nem beszélgethet-
tek volna. Amit donna Micaela beszélt, azért
Diamanteban, ha meghallják, megkövezik.

Azt kérdezte Gaetanótól, hogy látta-e már
a székesegyházbeli fekete Madonnát. O maga
csak tegnap látta igazán. A Madonna valószí-
nűleg azért bujt el a templomnak abba a söté-
tét zugába, hogy senki ne láthassa. Hiszen fe-
kete és rács van előtte. Senki nem láthatja.

Hanem Micaela ma látta. Ma Mária ünnep
volt s a fekete Madonnát kivették fülkéjeoöl.
Kápolnájának pallója és falai fiatal fehér mandula
virággal voltak díszítve s a Madonna maga ott
állt lent a oltáron, sötétben emelkedve ki a kö-
rülötte levő virágpompából.

És mikor donna Micaela megnézte a képet,
kétségbeesett. Mer: a kép nem a Madonnát ábrá-
zolta. Nem, nem; akihez ő imádkozott, nem
a Madonna volt! Ah ez a szégyen, ez a gya-
lázat! Az a szobor egy régi istennőt ábrázol.
Aki látott már ilyent, az egyáltalán nem té-
vedhet. Nem korona van a fején, hanem sisak,
nem gyermeket tart a karján, hanem pajzsot.
Pallas Athéné szobra! És nem Madonna. O nem,
nem!

S itt Diamanteban ilyen képet tisztelnek!
Itt a pogányok egy bálványát állítják fel s azt
tisztelik! S a mi a legborzasztóbb a dologban,
ez az úgynevezett Madonna rut! Az idő tönk-
retette, de különben sem volt sohasem művész
munája. Olyan rut, hogy alig lehet ránézni.

Hogy is engedhette megcsalatni magát az
által az ezerféle fogadalmi tárgy által ott a ká-
polnában; hogy hihetett azoknak a legendák-
nak, melyek erről a képről keringtek! Hogy
három hetet elvesztegetett a hozzá való imá-
dászással! Most már tudja, hogy miért késett a
segítség! Nem Madonna az a kép, nem Ma-
donna!

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— December 21. —

Fehér Kereszt szálloda Jonas Adolf magánzó
Gyulafehérvár. — Löbl Ferenc főmérnök Bécs. —
Fischer Jakab utazó Budapest. — Lissauer Adolf
utazó Budapest. — Joan Mihály magánzó Sziatina.
— Ifj. Madarász János szerkesztő Kassa. — Ken-
deressy Árpád birtokos Púj. — Övári Maris István
tanár Napoly. — Bródy Albert és leánya birtokos
Brád. — Schlésinger Emil utazó Budapest. — Dr.
Balogh Sándor ügyvéd Bánhegyes. — Kaufmann
Imre kereskedő és családja Györök. — Dr. Nogal
Árpád ügyvéd Kőrösbánya. — Fischer Károly ke-
reskedő Ujvidék. — Klug Vilmos utazó Prága. —
Keppes Lajos igazgató Nagyhalmagy. — Sipos Lajos
utazó Budapest. — Ungar Mór utazó Budapest. —
Goldstein Simon utazó Bécs. — Schlutter Sándor
utazó Bécs. — Temed Imre utazó Budapest.

Központi szálloda. Petkovits István birtokos
Borosjenő. — Grünwald Bernát kereskedő Budapest.
— Fischer József utazó Budapest. — Rozenzweig
Henrik utazó Budapest. — Dr. Mairovitz Adolf fa-
kereskedő M. Radna. — Serbán Szilárd birtokos
Kőrösbánya. — Karász Károly utazó Brassó. — Ifj.
Rosenberg Miksa utazó Szeged. — Manau József
mérnök Nagyszében. — Novák Bertalan máv. fel-
ügyelő Budapest. — Ivánovits Lajos mérnök Buda-
pest. — Kovács Adolf máv. felügyelő Budapest. —
Ney Ferenc máv. felügyelő Budapest.

Szeezüzet

— December 23. —

Más jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115
korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban
118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100
liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Süditött moslék 12⁹⁰-13[—] korona mmásztanként.

NAPIREND.

December 23. Szerda. Róm. kath. naptár: Viktória.
— Protestáns naptár: Viktória. — Görög-keleti naptár (de-
cember 10.): Eugráf. — A nap kél 7 óra 32 perckor, —
nyugszik 3 óra 55 perckor.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-
baton délután 11^{1/2}-12^{1/2} óráig; kedden, csütörtökön és
pénteken délután 1^{1/2}-2^{1/2} óráig; vasárnap és ünnepnap-
okon zárva. Helyiség: Ereklye-museum helyisége mellett
állésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra
küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjá-
rás várható: Fagypont körüli hőmérséklet, semmi vagy ke-
vés csapadék, ködös.

Nagy karácsonyi vásár.

Diszmű áruk.

China ezüst áruk.

Játékárak,

2285

a hazai „Bártfai játék áruk” dus választékban.

Szolid áruk.

Szolid kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Zimmermann és Eisele

Aradon, Weitzer János-uteza sarok, a „Zöld papagáj”-hoz

Sürgős figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

kilónként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt, avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük cégünknel próbát eszközölni.

Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.

RUM

legfinomabb minőségekben s igen jutányos áruk mellett.

ALAPITTA 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 2411

ALAPITTA 1890.

• Vegyünk •

Magyar Iparművészeti Sorsjegyet!!

ÁRA 1 KOR.

FŐNYEREMÉNY 30,000 KORONA.

Főelárusító:

2775

az Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete

Aradon, Fehér Kereszt-épület.

Karácsonyi vásár veszi kezdetét

Singer Sándor Divatáruházában

Aradon, Andrassy-tér 20. sz.

Mélyen leszállított áron kerülnek eladásra: elsőrendű gyapju és mosókelméim, flanel, mosó bársony, kész férfi és női fehéreneműk, kötények, fehér, fekete és színes; zsebkezdők, vászon és asztalneműk.

Blous- és alsószoknyák.

1867

Singer Sándor Divatáruházában Andrassy-tér 20.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakezőségeiért kérjük a hirdetés előtt
levő számokra hivatkozni.

As apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad
és hirdetések felvételére a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri be-
íratásának ára 4 fillér, vastagabb
betűből 8 fillér. — Cseledek kereső
vagy cseledek ajánlkozó apró hirdé-
tés 20 szóig 50 fillér, minden további
szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok
50—60 fillérért és 1 koronáért kapha-
tók lapunk elárult helyein.

Fejsze-utczában

2 utcai lakóház, egyben 3 szoba
és minden hozzátartozó, a másik
sarok épület 4 szoba, üzemhelyi-
séggel és nagy szőlőskerttel együtt
eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2861

Woltzer János toll.

Nikkelozott acélból.

Kapható: Ingusz I. és Fia. —
Telefon 517.

Szikvizgyár eladó.

Cím a kiadóhivatalban. 2869

Eladó szőlő.

Pankotán, Kalvária hegyen 2000
□ öl kiterjedésű, legjobb karban
levő termő szőlő, nyári lakással,
oornázzal és pinczével ellátva,
örök áron eladó. — Értekezhetni
Kotzó Károly tulajdonossal, Pau-
kotán 2871

Telefon 242. sz

Kalmár * *

* * József

villanyműszerész

Kerékpár és varrógép rak-
tára 2073

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Raktáron tartok család

Singer varrógépeket,

karikahajós (Ringschif) gépeket

bázi vagy ipari használatra 5 évi
írásbeli jótállással, kedvező havi
részletfizetés mellett.

Varrógép javítások

jótállás mellett eszközöltetnek.

Nagy arany-, ezüst- és ékszer- javító műhely!

A n. é. közönség becses tudomására
hozom, hogy az eddig Bonts-házban léte-
zett Papp Kálmán utóda-féle

aranyműves műhelyemet

Forray- és Rövid-utca sarok

(Hajek-féle üveg-udvarba

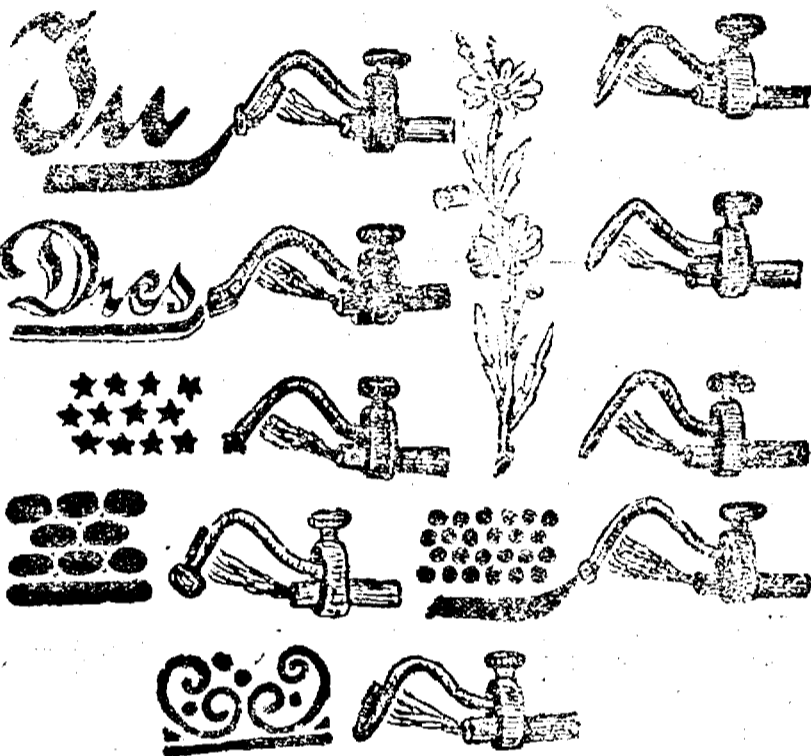
helyeztem át,

és mint eddig, úgy ezentúl is mindennemű
javításokat olcsón és pontosan eszközök,
valamint régi törött arany és ezüstneműt
legmagasabb árt veszek vagy újat át-
munkálom. 2482

Állandó raktár karácsonyi és ujvi ajándékokban.

A n. é. közönség becses bizalmát to-
vábbra is kérem, tisztelettel

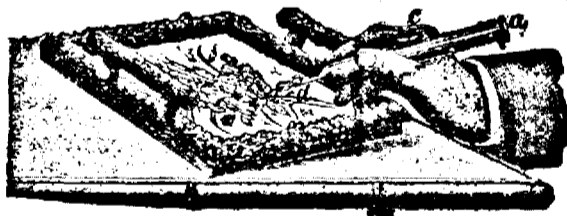
Papp Kálmán utóda.

Karácsonyi ajándék

felnőttek és gyermekek számára a Schneider-féle

„Juvel“ szabadal-
mazott égető apparatus.

Előnye: Nincs gummi gömbje, miáltal a másik kéz sza-
badon marad, s így a kéz tartása a vezetésben még a
nem begyakorlottaknál is teljesen biztos.

Nem okoz kellemetlen füstöt — 29-féle tű kapható
hozzá gyönyörű mintákban.

Ára elegáns selyemmel bélelt dobozban 15 korona.

Aradon kapható

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésben 2771

Aradon, Weitzer János (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Városi és megyei telefon szám 517.

Kutyaeledel

legjobb minőségű kapható

Boros S.

szappanosnál 2484

Erzsébetfalván.

Budapest mellett.

Egy 5 kilós postacsomag 2 ko-
rona 50 fillér.

Megyei és városi telefon 471. szám.

Uj üzlet!

Özv. Sütő Józsefné utóda

URBÁN E.

uj üveg, porcellán, lámpa
és képkeret fiókraktárában

ARADON,

Szabadság tér 20. sz. gróf Nádas-
dy-féle ház, a Forray-utca sarkán

Mélyen leszállított árak mel-
lett kaphatók porcellán-edények,
ebed-, téa-, kávé- és mocca-kész-
letek, mosdó eszközök, majolika
dizsmű tárgyak, lámpák asztali,
fali és függő, nagy válsztek
üveg edényekben mindennemű
kristály, vésett, csiszolt, színe-
zett és festett kivitelben, alpaca-
evőeszközök stb.

Legcélzzerűbb karácsonyi
és ujvi ajándékoknak.

Ugyanott 2799

szagtalan kristály-petroleum

ára 20 kr. literenkint.

Kölcsön-edény minden alkalomra

Uj üzlet!

Városi és megyei telefon 471. szám.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű
hölgyközönség becses tudomására
hozni, hogy a helyben már évek
óta fennálló és előnyösen ismert
Vuk Lukréczia-féle női-szabó mű-
terembe mint társ beléptem.

Kiváló tisztelettel
Beck Karolin.

Nagyérdemű hölgyközönség!

Bécs és Budapest legelső mű-
termeiben szerzett tapasztalataink
és gyakorlatunk folytán azon kel-
lemes helyzetben van cégünk,
hogy minden e szakmába vágó
munkát elvállalhatunk és miként
eddig, úgy a jövőben is a legfoko-
zottabb igényeknek is megfelel-
hetünk.

Bátorkodunk egyben a nagy-
érdemű hölgyközönség tudomására
hozni, hogy műtermünkkel kapoco-
latban szabászati iskolát nyitottunk,
hoi a szabást a legujabb módszer
szerint tanítjuk.

Ismételve ajánlva magunkat a
nagyabecsült hölgyközönség fi-
gyelmébe, maradtunk

kiváló tisztelettel

Vuk és Beck,

Tökölly-tér 7. szám, II. emelet.

Munkatervünkbe felvettük a
gyermekruhakészítést, mindenkor
az újabb divatlapok szerint. 2494

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánzatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget
kérjünk, amelyen PAGLIANO GIROLAMO
tanár aláírása látható.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

vértisztító- és edző-szer

1838 ik év óta biz os sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár
FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.) 2512

Minden nagyobb gyógyszerárban kapható.

Raktár: Gutori Földes Kelemennél.

Pusztafi és Társa (Budapest, V., Lipót kör-ut 17.) festékével.